

Mój księgozbiór, mój ekslibris.

Propozycja scenariusza zajęć online na lekcje plastyki i zajęcia biblioteczne.

Typ szkoły: szkoła podstawowa (II etap edukacyjny)

Blok tematyczny: Sztuka

Temat: *Mój księgozbiór, mój ekslibris.*

Klasa (przedział klasowy): klasa IV-VII

Przewidywany czas zajęć (w całości): 45 min

Cel lekcji:

- Poznanie historii i elementów ekslibrisu.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- pozna historię powstawania ekslibrisu;
- opíše wybrane motywy ekslibrisów;
- pozna techniki graficzne stosowane do wykonania ekslibrisów;
- stworzy swój własny ekslibris.

Metody nauczania:

- podająca,
- eksponująca (pokaz),
- poszukująca.

Formy pracy: indywidualna

Środki dydaktyczne:

komputer z dostępem do Internetu,

- program Genially,
- publikacje online.

Część wprowadzająca [15 min]

Nauczyciel wyjaśnia, czym jest księgozbiór, a czym ekslibris. Zapoznaje uczniów z wyrazami synonimicznymi dla księgozbioru i ekslibrisu oraz z poprawnym zapisem wyrazów. Miłośnicy i kolekcjonerzy książek do oznaczenia własności swojego egzemplarza książki używają ekslibrisu. Nazwa ta pochodzi od łacińskiego słowa *ex libris*, co znaczy *z książek*. W języku polskim używamy też innych słów na określenie ekslibrisu, to jest KSIĘGOZNAK lub ZNAK KSIĄŻKOWY. Ekslibris – czy dzisiaj ktoś jeszcze z niego korzysta? Czy tworzenie ekslibrisów straciło sens? Okazuje się, że nie. Tradycja ożywa i coraz więcej osób posiadających zbiór własnych książek, czyli domową biblioteczkę chce nadać swojemu księgozbiorowi prywatnemu unikatowego charakteru.

- Obejrzyj interaktywny slajd w genially wprowadzający do tematu zajęć: *Mój księgozbiór, mój ekslibris* – dostęp z:

<https://view.genial.ly/5e9e2368873c640dabe44c9e/interactive-image-interactive-image>

Część główna [20 min]

Ekslibris, (łac. *ex libris* – z książek) – znak własnościowy danego egzemplarza książki, najczęściej ozdobny, wykonany w technice graficznej, z imieniem i nazwiskiem właściciela księgozbioru (lub np. stylizowanymi inicjałami), lub z nazwą instytucji. Typowy ekslibris jest małą zadrukowaną karteczką przyklejoną do wewnętrznej strony okładki. W prostszej formie może to być np. pieczętka. Projektowanie ekslibrisów jest jedną z dziedzin grafiki artystycznej. Ich tworzeniem zajmowało się wielu znanych grafików, rytowników i typografów. Zbieranie ekslibrisów jest jedną z dziedzin kolekcjonerstwa. Organizowane są również wystawy, poświęcone wyłącznie tej tematyce. Posługiwanie się ekslibrisem jest uważane za wyraz wysokiego szacunku i dbałości o książki, jak również wysokich potrzeb kulturalnych ich właściciela. Ekslibris ma również za zadanie zabezpieczanie księgi przed kradzieżą lub zatraceniem.

Ekslibris artystycznie wykonany w szlachetnej technice graficznej (drzeworyt, miedzioryt, akwaforta, akwatinta, litografia) podnosi walory artystyczne książki, dając świadectwo bibliofilskiego do niej stosunku. Ekslibrisy wykonane pięknie, lub też należące do znanych osób dodatkowo podnoszą wartość kolekcjonerską danego egzemplarza.

Uczniowie wyszukują ciekawe ekslibrisy na stronach internetowych.

Zapamiętaj!

W języku polskim używamy formy spolszczonej, czyli EKSLIBRIS, pisanej łącznie.

Natomiast umieszczając to słowo na grafice, warto użyć formy łacińskiej, czyli EX LIBRIS, pisanej oddzielnie, bez łącznika, czyli poziomej kreseczki między wyrazami.

Część podsumowująca [10 min.]

Nauczyciel prosi o rozwiązanie znajdujących się poniżej zadań i przesłanie do oceny na podany adres mailowy.

<https://learningapps.org/watch?v=p5jji73h520>

Dla chętnych film z przykładowymi ekslibrisami:

<https://www.youtube.com/watch?v=XHXEn3wdiFQ>

Źródła:

<https://epodreczniki.pl/a/moj-ksiegozbior-moj-ekslibris/DWeCI3rAG> [Dostęp:

26.08.2020 r.]

<https://learningapps.org/watch?v=p5jji73h520> [Dostęp: 26.08.2020 r.]

<https://www.youtube.com/watch?v=XHXEn3wdiFQ> [Dostęp: 26.08.2020 r.]

Opracowała
Bożena Trojanowska